

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМ. П. МОГИЛИ**

Факультет фізичного виховання і спорту
Кафедра олімпійського та професійного спорту

Рейлян Руслан Олександрович

**ДИФЕРЕНЦІЙОВАНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ РЕЗУЛЬТАТІВ
ЗМАГАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ФЕХТУВАЛЬНИКІВ НА ШПАГАХ НА
ЕТАПІ СПОРТИВНОГО ВДОСКОНАЛЕННЯ**

017 – Фізична культура і спорт

Автореферат дипломної роботи
на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр»

Миколаїв 2019

Роботу виконано на кафедрі олімпійського та професійного спорту
Чорноморського національного університету імені Петра Могили

Керівник роботи: Бріскін Юрій Аркадійович

Рецензент :

Захист відбудеться 26 лютого 2019 р. о 9 годині на засіданні екзаменаційної комісії у Чорноморському національному університеті імені Петра Могили за адресою: м. Миколаїв, вул. 68 десантників, 10, аудиторія 4-104.

Із дипломною роботою можна ознайомитись у бібліотеці Чорноморського національного університету імені Петра Могили.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. У процесі розвитку фехтування на шпагах сформувалося декілька способів управління зброєю, що передбачають використання гладкої та ортопедичної рукояток. Вони характеризуються відмінностями форми та способами управління ними, що позначається на арсеналі техніко-тактичних дій фехтувальників. Це формує потребу брати до уваги індивідуальні особливості фехтувальників на шпагах при виборі рукояток зброї та побудові тренувального процесу з урахуванням способів управління зброєю.

У наукових дослідженнях, присвячених підготовці фехтувальників, питання управління зброєю є невисвітленими. Увагу науковців сконцентровано на дослідженні фізіологічних, психологічних та медико-біологічних аспектів підготовки у фехтуванні (В.Г. Сивицький, 1998; О.В. Шаламова, 2009; Г.О. Лопатенко, 2011; З.С. Семеряк, 2014; А.І. Хохла, 2014), моделюванні процесу техніко-тактичної підготовки фехтувальників (Z. Czajkowski, 2001; І.Г. Рошцін, 2007; М.А. Риднік, 2009; О.М. Шевчук, 2010; А.В. Бакум, К.М. Сергієнко, 2011; З.С. Семеряк, 2013), дослідженні обсягів та результативності техніко-тактичних дій фехтувальників (О.М. Мороз, В.С. Шуберт, 2008; А.В. Бакум, В.В. Гамалій, 2010; О.М. Шевчук, 2010), дослідженні кінематичних характеристик техніко-тактичних дій фехтувальників (А.В. Бакум, В.В. Гамалій, 2012), взаємозв'язку фізичної та теоретичної підготовки з техніко-тактичною підготовкою фехтувальників (А.І. Хохла, 2014; О.Р. Задорожна, 2014). Водночас недостатньо дослідженими є психофізіологічні механізми забезпечення техніко-тактичної підготовки у фехтуванні, хоча загалом у спорті це має велике значення (Г.В. Коробейніков, 2011; Г.В. Коробейніков, Є.Н. Приступа, Л.Г. Коробейнікова, та ін., 2013).

Таким чином, наявність протиріччя між потребою в диференціації техніко-тактичної підготовки фехтувальників на шпагах та відсутністю наукових даних стосовно урахування в підготовці кваліфікованих фехтувальників на шагах способів управління зброєю зумовлює актуальне науково-практичне завдання диференціації техніко-тактичної підготовки

фехтувальників на шпагах з урахуванням способів управління зброєю.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Роботу виконано згідно з темами 2.9 «Індивідуалізація тренувального процесу кваліфікованих єдиноборців» (номер державної реєстрації 0111U001723) Зведеного плану науково-дослідної роботи у сфері фізичної культури і спорту на 2011–2015 рр. та 2.2 «Теоретико-методичні основи управління тренувальним процесом та змагальною діяльністю в олімпійському, професійному та адаптивному спорті» (номер державної реєстрації 0116U003167).

Мета дослідження. Обґрунтування диференційованої програми техніко-тактичної підготовки фехтувальників на шпагах з урахуванням способів управління зброєю.

Завдання дослідження:

1. Виявити основні проблеми техніко-тактичної підготовки у фехтуванні.
2. Визначити структуру та зміст техніко-тактичних дій висококваліфікованих фехтувальників на шпагах, які використовують різні способи управління зброєю.
3. Визначити взаємозв'язки способів управління зброєю та ефективності техніко-тактичних дій висококваліфікованих фехтувальників на шпагах.
4. Визначити критерії вибору способу управління зброєю у фехтуванні на шпагах.
5. Визначити психофізіологічні характеристики фехтувальників на шпагах з урахуванням способів управління зброєю.

Об'єкт дослідження: Техніко-тактична підготовка у фехтуванні.

Предмет дослідження: диференціація техніко-тактичної підготовки у фехтуванні на шпагах.

Методи дослідження. Теоретичний аналіз та узагальнення використано для аналізу літературних джерел за проблематикою дослідження та виявлення основних проблем техніко-тактичної підготовки у фехтуванні. Документальний метод застосовано для аналізу офіційних документів Міжнародної федерації фехтування, Національної федерації фехтування України, програм з фехтування для ДЮСШ та інших документів. Педагогічне

спостереження було використане з метою визначення арсеналу техніко-тактичних дій висококваліфікованих фехтувальників на шпагах. Опитування (анкетування) застосовано для визначення актуальності проблеми диференціації підготовки у фехтуванні на шпагах та встановлення критеріїв вибору способу управління зброєю. Педагогічний експеримент був використаний для перевірки ефективності авторської програми диференціації техніко-тактичної підготовки фехтувальників на шпагах з урахуванням способів управління зброєю. Методи математичної статистики були використані для опрацювання результатів дослідження. Зокрема, обчислено середнє арифметичне, середнє квадратичне відхилення, здійснено кореляційний аналіз, визначено критерій Шапіро-Уїлка, t-критерій Стюдента, критерій Вілкоксона, критерій Манна-Уїтні.

Наукова новизна:

Уперше обґрунтовано доцільність диференціації техніко-тактичної підготовки кваліфікованих фехтувальників з урахуванням способу управління зброєю на етапі попередньої базової підготовки, що передбачало розроблення, запровадження та перевірку ефективності комплексу засобів, який за специфікою структури та змісту змагальної діяльності відповідав визначеному способу управління зброєю.

Уперше обґрунтовано системи вправ як компоненти варіативної частини програми диференційованої техніко-тактичної підготовки для фехтувальників, які використовують зброю з гладкою та ортопедичною рукоятками, що базуються на результативності й ефективності застосування техніко-тактичних дій в умовах змагальної діяльності.

Практичне значення роботи полягає у розробленні програми диференціації техніко-тактичної підготовки фехтувальників на шпагах з урахуванням способів управління зброєю, параметрів оцінювання технічної підготовки фехтувальників на шпагах, створенні пристрою для технічної підготовки фехтувальників.

ОСНОВНА ЧАСТИНА

У першому розділі роботи було охарактеризовано особливості

диференціації та індивідуалізації підготовки спортсменів та проблеми диференціації та індивідуалізації підготовки спортсменів у фехтуванні.

Пошук нових, більш досконалих методик індивідуального та диференційованого тренування є найважливішим завданням спортивної науки. Особливого значення набуває підвищення ефективності індивідуального планування навчально-тренувального процесу підготовки спортивного резерву. Оптимізація індивідуального планування річних тренувальних програм на основі науково обгрунтованої системи оцінок перспективності спортсмена забезпечить безперервне і послідовне зростання спортивних результатів у багаторічній підготовці.

За останні роки в Україні та за її межами було проведено низку досліджень що стосуються загальних основ індивідуалізації різних сторін підготовленості спортсменів. Зокрема Ю. Бріскін, М. Розторгуй та О. Товстоног досліджували особливості індивідуалізації підготовки спортсменів на різних етапах багаторічної підготовки. У ході досліджень було порівняно особливості та підходи до індивідуалізації підготовки спортсменів на різних етапах багаторічної підготовки. Тому автори стверджують про необхідність початку індивідуалізації підготовки на більш ранніх етапах та виявлення механізму виникнення та послідовність розвитку, область реалізації та основу функціонування індивідуальних особливостей спортсменів.

Поряд із тим, впродовж розвитку теорії підготовки спортсменів у різних видах спорту виникли різні підходи до визначення поняття індивідуалізації та виникли різні підходи щодо забезпечення процесу індивідуалізації підготовки спортсменів.

Зокрема за останні роки було проведено низку досліджень що стосуються індивідуалізації підготовки спортсменів у ігрових видах спорту.

Так, Бойченко С. В. розглядала індивідуалізацію тренувального процесу футболістів на основі педагогічного контролю. Було встановлено необхідність формування однорідного складу груп футболістів враховуючи рівень їх майстерності, також визначено що методика індивідуалізації повинна базуватися на індивідуально - груповій та індивідуально-командній формах роботи. Встановлено що збільшення часу на індивідуальну підготовку гравців

позитивно впливає на загальний рівень майстерності як гравців так і команди вцілому.

У фехтуванні питання індивідуалізації підготовки спортсменів в усі часи було актуальним. На початку ХХ століття підготовка фехтувальника передбачала лише індивідуальні заняття та індивідуальні уроки, а також поєдинки з суперниками. У другій половині ХХ століття набули актуальності тенденції до групових занять фехтуванням, також почали проводитись перші дослідження стосовно групових занять фехтуванням. Зокрема В.О. Андрієвським було захищено дисертаційну роботу за темою «Методика навчання та шляхи удосконалення спортивної майстерності фехтувальників», основні положення якої, зокрема груповий урок у фехтуванні, стали основою Української школи фехтування. У другій половині ХХ століття погляди на групові заняття фехтуванням дещо змінюються, набуває актуальності індивідуалізація підготовки фехтувальників.

За останні роки дослідники неодноразово приділяли увагу індивідуалізації підготовки фехтувальників. Основними критеріями індивідуалізації підготовки фехтувальників є: Антропометричні дані спортсменів, схильність до прояву конкретних рухових якостей, інтелектуальні здібності, психологічні особливості. Сукупність цих критеріїв формують певні стилі змагальної діяльності фехтувальників.

Проте у результаті еволюції змагальної діяльності у фехтуванні виникли стилі ведення поєдинків фехтувальниками, у яких фехтувальники застосовують різні типи рукояток зброї, отже різні способи управління нею під час ведення поєдинків.

Такі особливості характерні лише для фехтування на шпагах, та у меншій мірі для фехтування на рапірах, причиною чого є низька популярність використання різних типів рукояток для управління рапірою під час ведення поєдинків. Зовсім відсутні такі тенденції у фехтуванні на шаблях, що пояснюється неможливістю вибору та заміни рукояток зброї та обумовлено правилами. Дослідниками було встановлено, що арсенал техніко-тактичних дій фехтувальників на шпагах, що використовують різні типи рукояток зброї у поєдинках суттєво відрізняється. Водночас за останні роки у дослідженнях

стосовно техніко-тактичної підготовки шпажистів не було висвітлено проблем структури та змісту техніко-тактичних дій, з урахуванням різних способів управління зброєю. Таким чином, наявність протиріччя між потребою в індивідуалізації та диференціації техніко-тактичної підготовки фехтувальників на шпагах та відсутністю наукових даних стосовно урахування у підготовці фехтувальників на шагах способів управління зброєю формує актуальне науково-практичне завдання.

У другому розділі була запропонована методологія дослідження та принципи і механізми його реалізації. Для отримання навчально-методичної інформації, що використовувалася у дослідженнях, були опрацьовані фонди наукових бібліотек. Аналіз даних, наведених у науковій і методичній літературі, дозволив оцінити стан проблеми, визначити рівень актуальності питань і розв'язання їх у процесі дослідження, теоретично обґрунтувати мету і завдання роботи, проаналізувати результати власних досліджень.

При проведенні дослідження застосовувався документальний метод, спостереження, анкетування, педагогічний експеримент. Обробку результатів досліджень здійснювали за допомогою методів математичної статистики. Дані, отримані в дослідженнях, були опрацьовані на комп'ютері за допомогою програми обробки даних Microsoft EXCEL та IBM SPSS. Організація дослідження включала чотири етапи: 1-ий етап. Була здійснена конкретизація теми, мети дослідження, були сформовані завдання дослідження, визначені об'єкт та предмет дослідження, розроблено та затверджено обґрунтування дисертаційної роботи, було здійснено аналіз науково-методичної літератури за напрямком дослідження. Також було розроблено програму педагогічного спостереження за змагальною діяльністю висококваліфікованих фехтувальників на шпагах. 2-ий етап. Впродовж даного етапу дослідження було проаналізовано науково-методичну літературу за напрямком дослідження, проведено педагогічне спостереження за змагальною діяльністю висококваліфікованих фехтувальників на шпагах, проведено анкетування яке стосувалося проблематики вибору способу управління зброєю у фехтуванні на шпагах, а також була здійснена розробка програми педагогічного експерименту. 3-ий етап. На даному етапі дослідження було здійснене

вимірювання психофізіологічних характеристик висококваліфікованих фехтувальників на шпагах, які використовують зброю з гладкою рукояткою. А також проведено педагогічний експеримент, у якому було перевірено ефективність авторської програми диференціації техніко-тактичної підготовки фехтувальників на шпагах з урахуванням способів управління зброєю. На початку і в кінці педагогічного експерименту було здійснене вимірювання психофізіологічних характеристик учасників експерименту а також показників технічної підготовленості. Також була здійснена обробка результатів експерименту. 4-ий етап. На цьому етапі відбулось узагальнення результатів дослідження, підготовка робочого тексту дисертаційної роботи, складання актів впровадження, проходження попереднього захисту дисертаційної роботи на кафедрі теорії спорту та фізичної культури.

У третьому розділі встановлено критерії контролю змагальної діяльності у фехтуванні, підібрано арсенал техніко-тактичних дій висококваліфікованих фехтувальників на шпагах, встановлено взаємозв'язок техніко-тактичних дій висококваліфікованих фехтувальників на шпагах та наведено критерії вибору способу управління зброєю у фехтуванні на шпагах.

На сучасному етапі розвитку фехтування постає актуальне питання вивчення техніко-тактичної підготовленості фехтувальників-шпажистів, її реалізації в умовах змагальної діяльності, встановлення модельних показників техніко-тактичних дій фехтувальників-шпажистів, та визначення напрямів їх використання у системі підготовки фехтувальників етапі максимальної реалізації індивідуальних можливостей.

Вивчення рівня техніко-тактичної підготовленості у процесі змагальної діяльності висококваліфікованих фехтувальників, можливе через здійснення контролю за змагальною діяльністю, та реєстрації показників, їх обробки на аналізу.

Вплив на зміни техніко-тактичної підготовки фехтувальників-шаблестів інноваційних впроваджень у правила фехтування досліджував І. Роцін. Зокрема був проведений контроль змагальної діяльності при якому реєструвались показники виконання атак «кидковим випадом», їх кількість та

ефективність, також різновиди атак в яких застосовувався новий вид пересувань, прості, складні та комбіновані атаки, та обсяги, ефективність і результативність застосування кидкового випаду у цих видах атакувальних дій.

Визначено необхідність щодо проведення контролю змагальної діяльності з використанням більш детальних показників контролю змагальних поєдинків фехтувальників-шпажистів, а саме акцентування уваги наступних показниках: обсяг та різновиди дій на зброю при виконанні атакувальних та оборонних дій; види захистів та способи їх виконання; різновиди контратак та дії на зброю під час їх виконання; різновиди протидій атакам, контратакам та захистам; реєстрація показників, що стосуються пасивного ведення поєдинків, часового режиму нанесення уколів висококваліфікованими фехтувальниками-шпажистами, представниками різних стилів ведення поєдинків.

Проведений нами аналіз змагальної діяльності висококваліфікованих фехтувальників-шпажистів показав, що серед атакувальних дій фехтувальників-шпажистів високої кваліфікації переважають прості атаки, середній обсяг яких становить 6,4 атаки на протязі одного поєдинку (рис.3.1). На відміну від простих атак, обсяг атак з дією на зброю знижується не суттєво, і становить 4,34 простих атаки за один поєдинок. Середня результативність простих атак також є вищою ніж середня результативність атак з діями на зброю, та складає 3,43 атаки на протязі поєдинку. Відповідно середня результативність атак з діями на зброю складає 2,85 атаки впродовж поєдинку. Що стосується ефективності атакувальних дій висококваліфікованих шпажистів на протязі поєдинку, спостерігається нижча ефективність прямих атак у порівнянні з атаками з дією на зброю (рис. 3.2). Ефективність простих атак складає 51,1%, проте ефективність атак з дією на зброю становить 55,7%.

Рис.3.1. Показники обсягу та результативності простих атак та атак з діями на зброю (n=200).

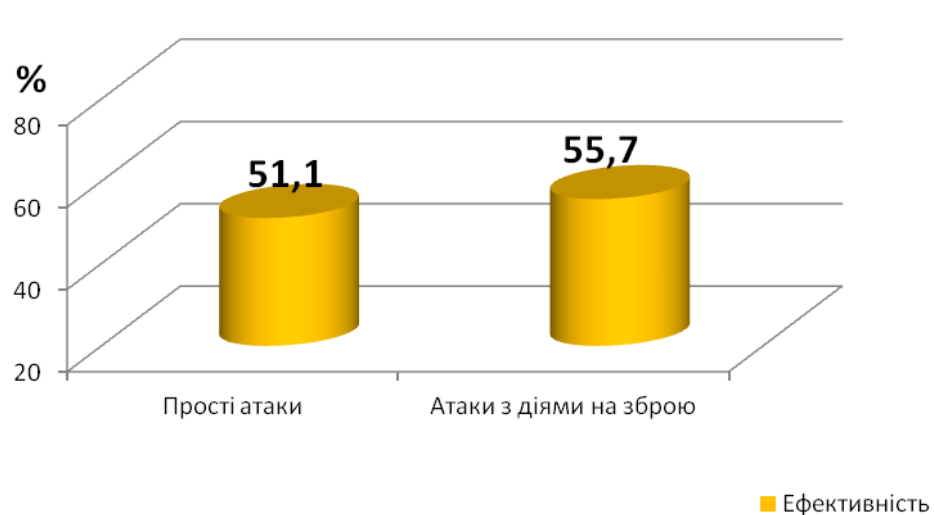

Рис.3.2. Показники ефективності простих атак та атак з діями на зброю (n=200, %)

У результаті аналізу змагальної діяльності висококваліфікованих фехтувальників на шпагах нами було визначено, що обсяг простих атак у фехтувальників на шпагах, які використовують зброю з гладкою рукояткою складає 43,9% від усіх техніко-тактичних дій, поряд із тим обсяг простих атак у фехтувальників які використовують зброю з ортопедичною рукояткою є нижчим і становить 37,6% від усіх техніко-тактичних дій. Результативність атак з діями на зброю у фехтувальників на шпагах, які використовують зброю з ортопедичною рукояткою складає 24,8%, а у фехтувальників на шпагах які використовують зброю з гладкою рукояткою 22,4%. (рис. 3.3)

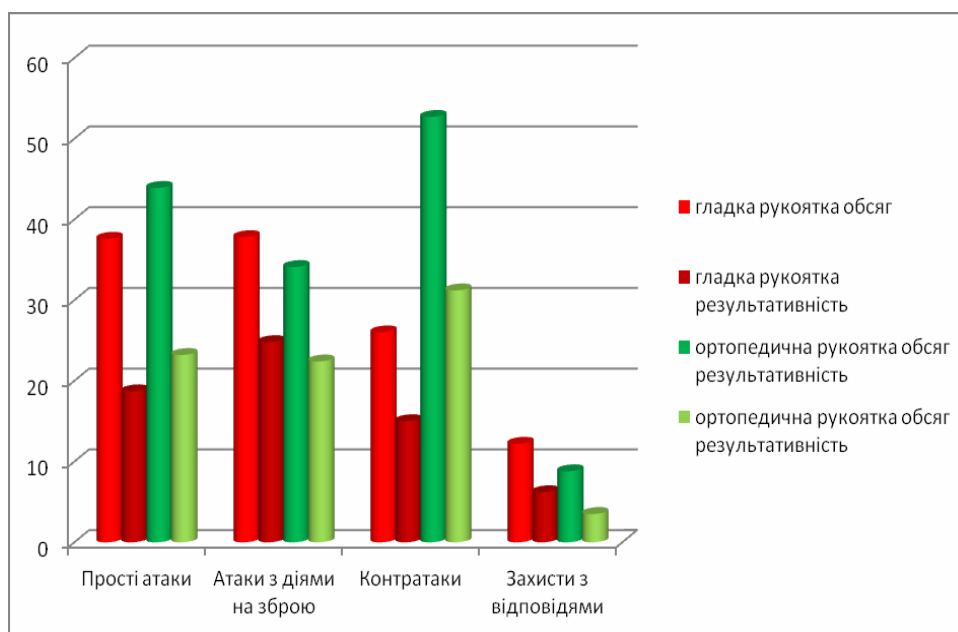

Рис.3.3. Показники обсягу та ефективності простих атак та атак з діями на зброю з урахуванням способів управління зброєю.

Отже враховуючи отримані дані ми можемо стверджувати що прості атаки більше характерні для фехтувальників на шпагах які використовують зброю з гладкою рукояткою, проте атаки з діями на зброю є більше характерними для фехтувальників на шпагах які використовують зброю з ортопедичною рукояткою.

Серед захисних дій важливе місце в арсеналі техніко-тактичних дій фехтувальників-шпажистів високої кваліфікації посідають захисти з відповідями. Середній обсяг захистів з відповідями у продовж поєдинку складає 2,4 дії.

Серед захистів з відповідями найбільшу популярність має 6-й захист, його обсяг середній складає 1,18 дії. Результативність 0,6 та ефективність 30,5% (Рис.3.4). У проаналізованих поєдинках 114 спортсменів використовували 6-й захист у продовж їхніх боїв (рис.3.4). Серед них середній обсяг цього показника становить 2,01, середня результативність складає 1,03 та ефективність 52,1% (Рис.3.4). Після 6-го захисту за популярністю на другому місці перебуває 4-й захист. Загальний середній обсяг якого складає 0,62, з середньою загальною результативністю 0,29, ефективність цього виду захистів становить 18,14%.

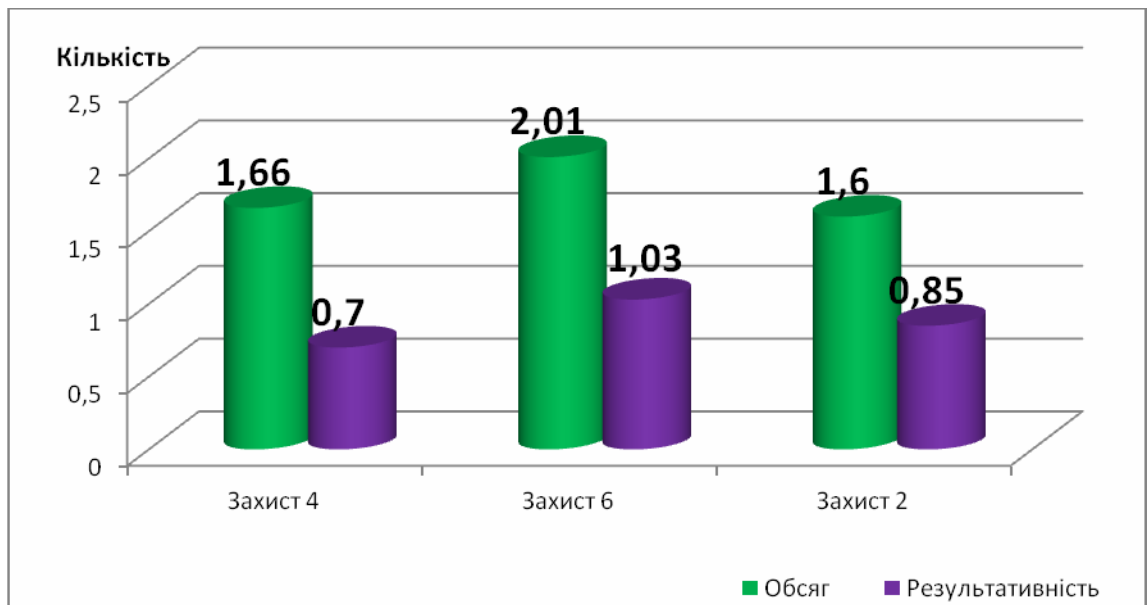

Рис.3.4. Показники обсягу та результативності захистів серед спортсменів що застосовували захисти у змагальній діяльності.

Виявлено взаємозв'язок між обсягом та результативністю простих атак. Коефіцієнт взаємозв'язку складає 0,79, що відповідає високому рівню значущості. Відповідно при збільшенні обсягу простих атак, збільшується їхня результативність. Щодо ефективності простих атак, виявлено також підвищення ефективності яке пов'язується з підвищенням їхньої результативності. Коефіцієнт взаємозв'язку результативності простих атак та їх ефективності складає 0,57, що відповідає середньому рівню значущості. Проте збільшення лише обсягу простих атак у більшості випадків не призводить до збільшення ефективності простих атак, коефіцієнт взаємозв'язку складає 0,12.(рис.3.5.)

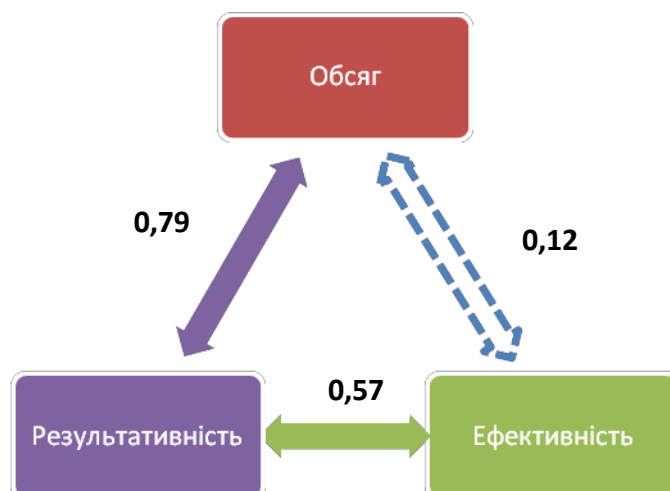

Рис.3.5. Взаємозв'язок показників простих атак висококваліфікованих фехтувальників на шпагах.

Також присутні взаємозв'язки між показниками атак з діями на зброю. Зокрема коефіцієнт взаємозв'язку обсягу та результативності атак з діями на зброю становить 0,91, що відповідає високому рівню значущості. Відповідно за збільшенням результативності атак з діями на зброю, підвищується і їх ефективність.(рис. 3.6.)

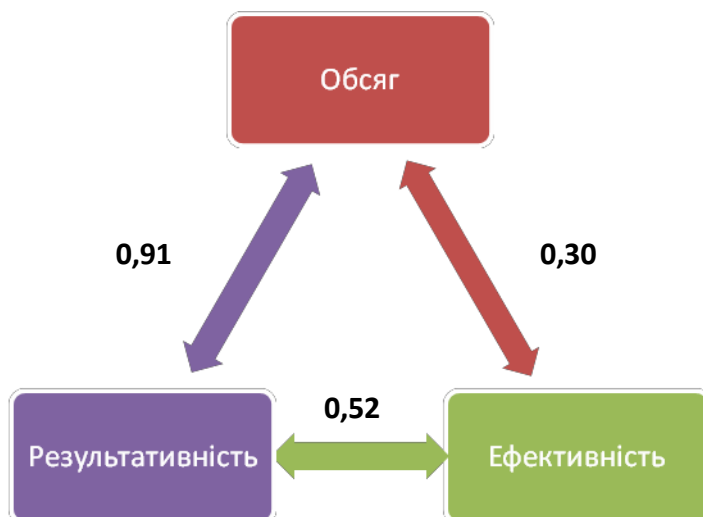

Рис. 3.6. Взаємозв'язок показників атак з діями на зброю висококваліфікованих фехтувальників на шпагах.

Коефіцієнти взаємозв'язків ефективності обопільних атак та їх обсягу та результативності становлять 0,38 та 0,65 відповідно. Отже спостерігається підвищення ефективності обопільних атак при збільшенні їх обсягу та результативності.(рис.3.7)

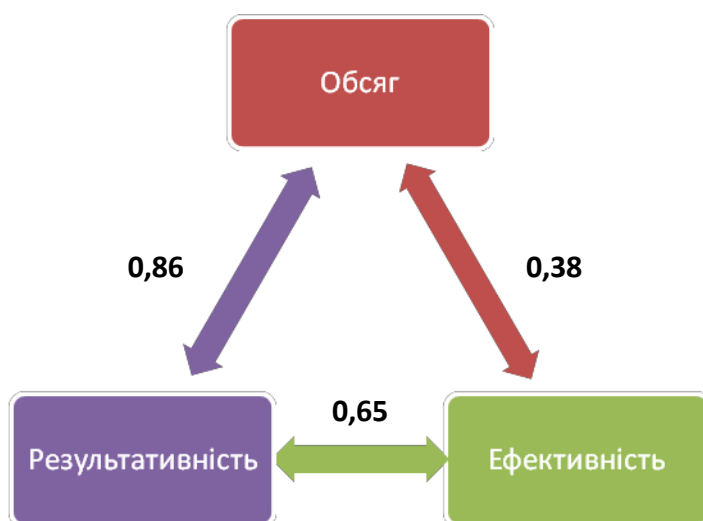

Рис. 3.7. Взаємозв'язок показників обопільних атак висококваліфікованих фехтувальників на шпагах.

Коефіцієнти взаємозв'язків обсягу та ефективності та обсягу та

результативності цієї дії складають 0,8 та 0,49 відповідно, що відповідає високому та середньому рівням значущості. Також підвищується ефективність захистів 4 при збільшенні результативності цих дій. Коефіцієнт взаємозв'язку складає 0,82, та відповідає високому рівню значущості.(рис.3.8.)

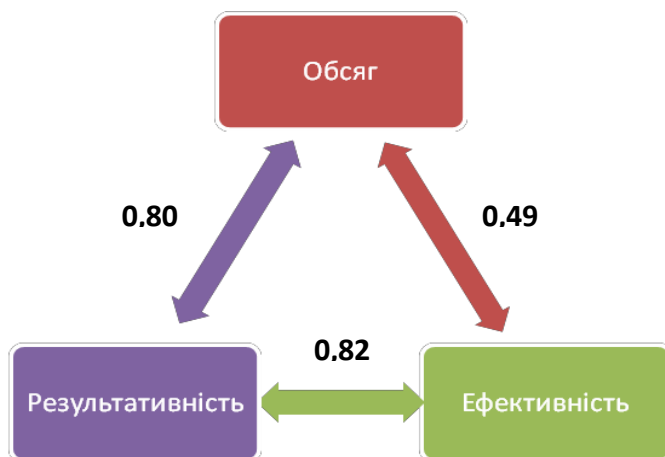

Рис. 3.8. Взаємозв'язок показників захистів висококваліфікованих фехтувальників на шпагах.

Також високий показник спостерігається у взаємозалежності між результативністю атак з діями на зброю та застосуванням ортопедичної рукоятки для управління зброєю, і складає 0,45. Щодо ефективності атак з діями на зброю, показник їх взаємозв'язку з використанням ортопедичної рукоятки становить 0,39. (Рис.3.9.)

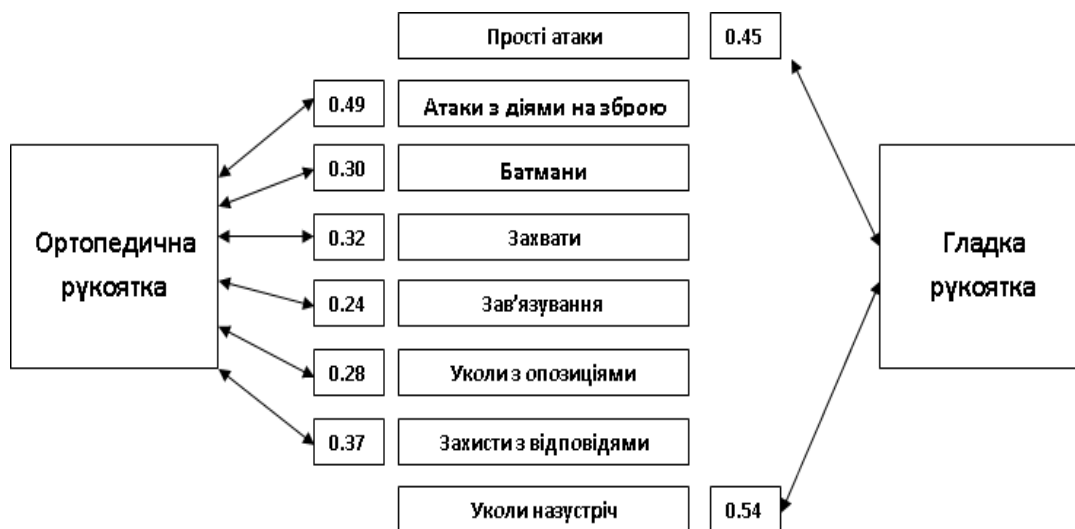

Рис.3.9. Взаємозв'язок показників техніко-тактичних дій висококваліфікованих фехтувальників-шпажистів та способів управління зброєю.

У ході опитування тренерів з фехтування на шпагах встановлено, що вузькоспеціалізовані тренування варто розпочинати на третьому-четвертому роках тренування спортсмена, так вважають 70% респондентів. Поряд із тим, 12% респондентів вважають що вузькоспеціалізовані тренування варто розпочинати з першого та другого років спортивного удосконалення. Також 12% опитаних тренерів прийшли до висновків що такі тренування слід розпочинати на п'ятому та шостому роках спортивного удосконалення. Та лише 6% респондентів вважають що вузькоспеціалізовані тренування варто розпочинати з сьомого року тренувань та більше. (Рис. 3.10)

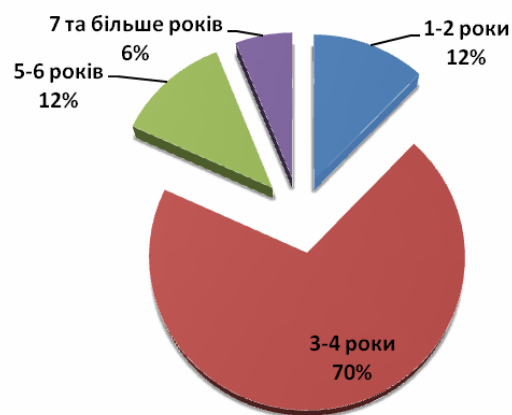

Рис.3.10. Думка тренерів щодо доцільного тренувального стажу перед початком вузькоспеціалізованих тренувань у фехтуванні на шпагах.

Так як у ході опитування було встановлено важливість індивідуалізації підготовки фехтувальників на етапі спеціалізованої базової підготовки, що частково відповідає віковому діапазону трьох-чотирьох років занять фехтуванням, припускаємо що така думка більшості тренерів з фехтування на шпагах пояснюється тим, що саме на цьому етапі створюється основа фізичних навичок, котрі розвиваються та удосконалюються на подальших етапах багаторічної підготовки. Поряд із тим, на попередніх етапах багаторічної підготовки відбувається лише виявлення спортсменів котрі є перспективними у даному виді спорту, а також їх схильностей, а на подальших етапах відбувається їх спортивне вдосконалення, підготовка до вищих досягнень та реалізація їх максимальних можливостей, тому саме на етапі спеціалізованої базової підготовки варто закласти основу

індивідуально-орієнтованих фізичних навичок, котрі спортсмен використовуватиме на подальших етапах спортивного удосконалення.

Поруч із тим, високий рівень значущості індивідуалізації підготовки фехтувальників при реалізації психічної підготовленості пояснюємо необхідністю індивідуального підходу до кожного спортсмена з урахуванням його психологічних особливостей для створення мотивації до занять фехтуванням, ефективного засвоєння техніко-тактичних дій та збільшення результативності змагальної діяльності. Проте ми не можемо погодитись із думкою респондентів стосовно значущості індивідуалізації при реалізації фізичної підготовленості спортсменів. Зокрема на нашу думку фізична підготовка фехтувальників, котрі використовують різні стилі ведення поєдинків повинна відрізнятись, та враховувати індивідуальні антропометричні, фізіологічні особливості спортсмена (рис. 3.11).

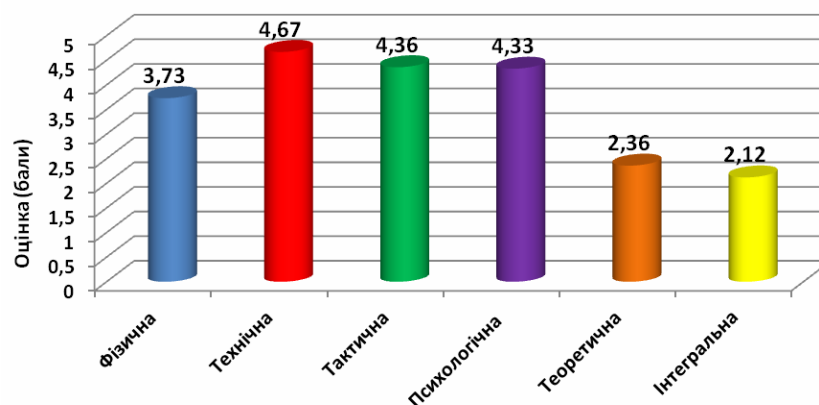

Рис. 3.11. Думка тренерів щодо важливості індивідуалізації при удосконаленні різних сторін підготовленості фехтувальників на шпагах.

Поряд із тим, у актуальних наукових дослідженнях стосовно змагальної діяльності фехтувальників на шпагах, не було акцентовано уваги на психофізіологічних характеристиках фехтувальників та психофізіологічних механізмах забезпечення способів управління зброєю. Отже, постає необхідність дослідження психофізіологічних характеристик висококваліфікованих фехтувальників на шпагах, з метою забезпечення диференціації підготовки фехтувальників на шпагах, а також підвищення ефективності змагальної діяльності фехтувальників на шпагах.

СПИСОК ПРАЦЬ, ЯКІ ОПУБЛІКОВАНІ ЗА ТЕМОЮ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ

Immunohistochemical Features of Endothelin-Producing Activity of the Ovaries Vascular Component in Fetuses from Mothers with Pregnancy Complicated by Pre-Eclampsy of Varying Severity

Kupriianova L. S. 1, Reylan R. O. 2, Vasilieva K. O. 2, Mustafaev A. R. 2, Iatsiuk A. S. 2, Korotkii V. V. 2, Chupryna O. V. 2
JMBS 2019, 4(1): 58–65 <https://doi.org/10.26693/jmbs04.01.058>

ВИСНОВКИ

Основними проблемами досліджень техніко-тактичної підготовки фехтувальників є створення модельних характеристик змагальної діяльності фехтувальників, дослідження техніко-тактичної підготовки фехтувальників за допомогою сучасних комп'ютерних засобів, дослідження змін у техніко-тактичній підготовці залежно від змін правил змагань та інвентарю спортсмена, підготовка юних фехтувальників, фізична підготовка фехтувальників, взаємозв'язок різних сторін підготовленості фехтувальників. У багатьох дослідженнях щодо техніко-тактичної підготовки фехтувальників визначено обсяг, ефективність і результативність атакувальних, контратакувальних та захисних дій, проте ці дослідження є застарілими або ж містять неповні дані щодо показників змагальної діяльності. Отже, постає потреба у проведенні досліджень з урахуванням сучасних тенденцій та особливостей техніко-тактичної підготовки фехтувальників.

У результаті дослідження змагальної діяльності висококваліфікованих фехтувальників на шпагах ми визначили структуру та зміст техніко-тактичних дій висококваліфікованих фехтувальників на шпагах. У структурі атакувальних техніко-тактичних дій висококваліфікованих фехтувальників на шпагах за обсягом та результативністю переважають прості атаки (6,4; 4,34). Показники атак із діями на зброю є нижчими від показників простих атак. Ефективність атак із діями на зброю є вищою, ніж ефективність простих атак (55,7 % та 51,1 % відповідно).

Проведений кореляційний аналіз показників змагальної діяльності фехтувальників-шпажистів визначив взаємозв'язок показників обсягу, результативності та ефективності в атакувальних, контратакувальних та

захисних діях фехтувальників на шпагах. Прості атаки (0,45; $p \leq 0,01$) та уколи назустріч характерні для спортсменів, що застосовують гладку рукоятку для управління зброєю (0,54; $p \leq 0,01$). Атаки з діями на зброю – для спортсменів, що використовують ортопедичну рукоятку для управління зброєю (0,49; $p \leq 0,01$).

У результаті проведеного анкетування тренерів з фехтування визначено, що більшість опитаних тренерів з фехтування на шпагах (92 %) вважають диференціацію процесу підготовки фехтувальників з урахуванням способу управління зброєю однією з найважливіших проблем у системі підготовки фехтувальників на шпагах. Також серед критеріїв вибору способу управління зброєю у фехтуванні на шпагах найбільш важливими, на думку тренерів, є психологічні особливості спортсменів.

У результаті дослідження психофізіологічних характеристик фехтувальників на шпагах, які використовують зброю з гладкою та ортопедичною рукоятками та їх порівняння визначено, що показники простої зорово-моторної реакції, реакції вибору та реакції розрізнення у фехтувальників на шпагах, які використовують зброю з гладкою рукояткою, є достовірно вищими (201,8 мс; 316,2 мс; 303,9 мс відповідно, $p > 0,05$), ніж у фехтувальників на шпагах, які застосовують зброю з ортопедичною рукояткою (243,5 мс; 365,1 мс; 338,3 мс).

АНОТАЦІЇ

Рейлян Р.О. Диференційовані критерії оцінки результатів змагальної діяльності фехтувальників на шпагах на етапі спортивного вдосконалення . – Рукопис.

Дипломна робота на здобуття ступеня магістра за спеціальністю 017 – Фізична культура і спорт. – Чорноморський національний університет імені Петра Могили. – Миколаїв, 2019.

У роботі було обгрунтовано диференційовані програми техніко-тактичної підготовки фехтувальників на шпагах з урахуванням засобів управління зброєю.

Виявлено основні проблеми техніко-тактичної підготовки у фехтуванні. Визначено структуру та зміст техніко-тактичних дій висококваліфікованих

фехтувальників на шпагах, які використовують різні засоби управління зброєю та взаємозв'язки засобів управління зброєю та ефективності техніко-тактичних дій висококваліфікованих фехтувальників на шпагах.

Було визначено критерії вибору засобу управління зброєю у фехтуванні на шпагах, психофізіологічні характеристики фехтувальників на шпагах з урахуванням засобів управління зброєю.

Ключові слова: критерії оцінки, змагальна діяльність, фехтувальники, спортивне вдосконалення.

Рейлян Р.А. Дифференцированные критерии оценки результатов соревновательной деятельности фехтовальщиков на шпагах на этапе спортивного усовершенствования. – Рукопись.

Дипломная работа на соискание степени магистра по специальности 017 – Физическая культура и спорт. – Черноморский национальный университет имени Петра Могилы. – Николаев, 2019.

Определены основные проблемы технико-тактической подготовки в фехтовании. Определена структура и содержание технико-тактических действий высококвалифицированных фехтовальщиков на шпагах, которые используют разные средства управления оружием и взаимосвязи средств управления оружием и эффективности технико-тактических действий высококвалифицированных фехтовальщиков на шпагах.

Были определены критерии отбора средств управления оружием в фехтовании на шпагах, психофизиологические характеристики фехтовальщиков на шпагах с учетом средств управления оружием.

Ключевые слова: критерии оценки, соревновательная деятельность, фехтовальщики, спортивное усовершенствование.

Reylyan R.A. Differentiated criteria for evaluating the results of competitive activities of fencers on epees at the stage of sports improvement. - Manuscript.

Master's degree diploma thesis on speciality 017 – Physical culture and sport. – Petro Mohyla Black Sea National University. – Mykolaiv, 2019.

The main problems of technical and tactical training in fencing are defined. The structure and content of technical-tactical actions of highly skilled sword fencers,

which use different means of controlling weapons and the relationship of weapon controls and the effectiveness of technical-tactical actions of highly skilled sword fencers, have been determined.

Criteria for the selection of weapon control tools in fencing with epee, psychophysiological characteristics of sword fencers with regard to weapon control were defined.

Keywords: assessment criteria, competitive activity, fencers, sports improvement.